

LA CAMPANA DE GRACIA

Any LXIV - Batallada 3558

Preu: 20 cèntims

BARCELONA, 2 Deseembre 1933

—Hem guanyat!
 —Bé, no us hi feu veure tant! Sóc jo el que tinc la darrera paraula!

EDITORIAL LLIBERTAT, S. A.

Per la present es convoca als Srs. Accionistes a la Reunió General Extraordinària que tindrà lloc el dia 6 de Desembre a migdia al estatge Social, Ronda Universitat, 25, pral.

L'ordre del dia està a Secretaria a disposició dels Srs. Accionistes.

El Vicepresident,
Pere Coll Llach

El Secretari,
Marian Rubió Tudurí

Barcelona, 21 de Novembre de 1933

VISITEU ELS NOSTRES APARADORS

¡Atenció!! Ciutadans: A la CASA BASTIDA

PASSEIG DE GRACIA, 18

Gran Basar de Sastreria i Camiseria

es ahont podreu vestir amb pocs diners i ben elegants: El sistema de vendre amb poc enguany ens augmenta tan considerablement la venda que ens veiem obligats a fer engrandiments continua ment. Amb els nostres continous viatjes a Paris i Londres estem al corrent de la moda a tot hora.

Gran Liquidació permanent de totes les existències de la temporada pasada.

SECCIO DE SASTRERIA

100.000 Pantalons des de	5 pessetes
100.000 Trajos fets de llana des de	25 "
100.000 Abrics fets de llana des de	25 "
100.000 Impermeables des de	10 "

En la Secció de Mida tenim un gran assortit de gèneres estil Anglès tant per trajos com Abrics a **60, 75 i 95 pts.** els mes superiors

SECCIO DE CAMISERIA

100.000 Calçotets des de	1'95 ptes.
100.000 Camises blanques des de	3'95 "
100.000 Camises gran moda	4'95 "
100.000 Païames des de	4'95 "

En la secció de mida tenim grans existències de cèfirs, franelles i sedes a preus **MÉS BARATO QUE JO NINGÚ.**

En casos d'urgència tenim una secció de confecció Ultra Ràpida que entreguem els encàrrecs a les quatre hores.

Considerant l'ahorro lo més essencial, obsequiem als nostres clients amb segells d'Estalvi de la Caixa de Pensions per la Vellesa i altres presents a proporció amb l'import de la compra.

NOTA: Els que de fora vulguin servir-se de la nostra casa, poden escriure i adjuntant 0'25 pessetes en segells, rebren figurins, mostres i un sistema especial per a pendre fes mides amb les instruccions per a rebre l'encàrrec abans dels 5 dies.

Llegiu i propagueu

“LA HUMANITAT”

Immillorable informació

Diari modern Catalanià d'Esquerra

LA CAMPANA DE GRACIA

SETMANARI DELS ESQUERRISTES CATALANS

Redacció i Administració: Ronda Universitat, 25, entl. Telèfon 22122

DINTRE de pocs dies Catalunya serà cridada novament a expressar la seva voluntat. Un defalliment momentani, maniobres indignes de l'enemic, la calúnnia i l'or emprats generosament, han motivat un reviscolament de la Lliga Catalana, els homes de la qual, presos d'un vertader deliri de grandeses, es creuen amb dret a proclamar-se amos i senyors de Catalunya. El resultat de la lluita no permet, certament, aquestes pressumpcions, però hom ha de fer-se càrrec que feia tant temps que dejunaven, per haver-los apartat el poble dels llocs de privilegi que ocupaven, que aquesta revifalla els ha de semblar l'ontronització, altra vegada, dels seus principis antidemocràtics. Però deixem de banda a la Lliga, amb les seves misèries i els seus procediments. Ja es cuidarà el poble de dir-los que van errats. Deixem somniar grandeses i anem a parlar de les eleccions que s'apropen.

Has meditat, ciutadà, en la seva grandiosa transcendència? En la lluita propera quedaran esborrats tots els matisos, no tindran valor les posicions intermitges. Serà una lluita neta i clara entre les esquerres, alligonades per l'experiència, i les dretes, representades per la Lliga, partit plutòcrata i burgès. Lliga i Esquerra. Heu-vos ací els dos termes categòrics. El ciutadà deurà decantar-se per l'Esquerra, que haurà d'aplegar tot quant representa llibertat i democràcia en la nostra terra, o per la Lliga, el partit egoista, que substituï sempre l'ideal per l'afany de beneficis materials immediats. Un triomf de la Lliga—medita-ho, ciutadà d'esperit feble—implicaria l'anul·lació de Catalunya com a poble progressiu i significaria el retorn obligat a aquells vergonyosos temps de Martínez Anido. Significaria un atur en el camí de les reivindicacions catalanes. Equivaldria al fracàs de l'Autonomia, que, en mans dels plutòcrates, dels fabricants, dels terratinents i dels banquers, no seria el que el poble vol, i el que va donar-li l'Esquerra. Voldria significar el fracàs de la República, ja que canviaria en mans de la reacció borbònica el més ferm baluard que fins ara, a Espanya, ha tingut el nou règim.

En canvi, el triomf de l'Esquerra, ultra allunyar la penombra d'un futur amenaçador, significaria la consagració dels desigs de llibertat de Catalunya. Voldria dir que el nostre poble vol l'Autonomia per a viure la seva vida, de cara al progrés i a la justícia social. Que les tasques democràtiques del nostre Parlament no sufriran interrupció, com demana, interessadament, la Lliga. Que Catalunya segueix essent fermament republicana i no abdica del lloc d'honor que en la defensa del règim ara ocupa.

Pensa-ho bé, ciutadà. L'efímera i discutible victòria de la Lliga no pot ésser considerada més que com un episodi de la lluita. La insídia compleix la seva obra. El diner va córrer adojo. La vacació, emprant les formes més baixes, va ésser arma corrent. El soborn, l'atropell, totes les formes més d'una política que, potser massa candorosament, creïem del tot desapareguda dels nostres costums, varen ésser els factors d'aquest pobre triomf. La dona, de ciutat i de poble, esclava de la idea religiosa, va ésser saviament explotada. Tot va ésser aprofitat pels capitalistes de la Lliga per tal d'apuntar-se un petit èxit. I ara, avalentonats, creient-se en possessió de la voluntat catalana, procuraran intensificar encara més els procediments emprats. Faran un va-i-vet. ¿Consentiràs, poble de Catalunya, la vergonya de que la teva terra perdi el dictat gloriós de baluard de la República? ¿Permetràs que l'Autonomia passi a ésser instrument del Foment i de l'Institut de Sant Isidre?

Cal, poble, que compleixis el teu deure, sense vacil·lacions ni dubtes. Cal que pensis que estem en un moment greu, molt greu, de la nostra història. Cal que et facis càrrec que potser del teu vot depèn l'esdevenidor de Catalunya. I en aquesta hora solemnia, oblida petiteses i enlaira l'esguard envers el pervindre de la pàtria. Allunya del teu pensament consideracions mesquines. Pensa que has de triar entre Catalunya lliure o Catalunya sotmesa. Lliga o Esquerra són dos símbols antitètics. Votar la primera, no pot fer-ho cap català digne. Votar la segona, és un deure en aquests moments difícils.

Medita-ho tot això, ciutadà. Pren ensenyament de la darrera jornada. Gira els ulls cap a Espanya. Considera els enemics que ens envolten. Pensa en la llibertat dels teus fills. I compleix fermament, decididament, amb el teu deure.

Petites converses

Un senyor de la classe mitja

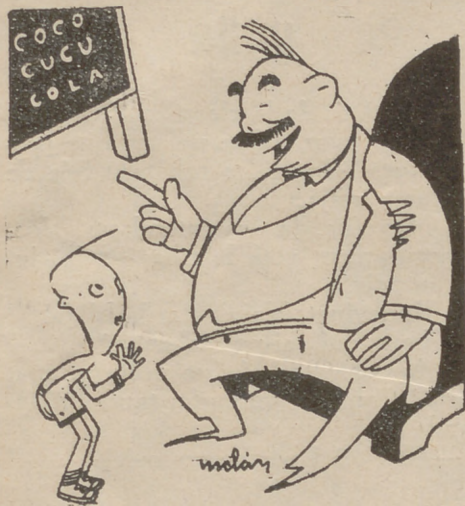
- Vostè és de la classe mitja?
—Sí, senyor. ¿Que no veu que porto mitges soles a les sabates? Sóc de la classe mitja.
—Magnífic. Ja ens entendrem. Vostè segurament votà la Lliga; m'hi jugo un peix.
—Endevinat. Vaig votar la Lliga.
—I per què, si pot saber-se?
—Ai, ai! Ara sí que m'ha atrapat vostè! Com que varen fer tanta propaganda!
—Ah, ja! I per no res més?

- Home, li diré. Jo, l'altra vegada, vaig votar l'Esquerra, sap?
—Just. M'ho esperava. I la votaria perquè estava identificat amb els seus principis...
—Està clar.
—Perquè el seu programa li agradaria. Perquè vostè és un home liberal i progressiu...
—Naturalment...
—Perquè si no fos així, hauria estat molt poca solta votar-la, oi?
—Oi.
—Quedem que va votar-la per coincidències de principis. I... ¿per què no l'ha votada ara?
—Li diré. Si ho han fet tan malament a la Casa Gran!
—Això li ho han dit...
—Està clar. ¿Que no llegeix el «Ciero» i «La Vanguardia» vostè?
—Admetem-ho, encara que no és cert. I perquè el senyor Tal i el senyor Qual no ho han fet a gust de vostè, vostè renega dels seus ideals!
—Això mai!
—Doncs com és que vota la Lliga, que té un programa del tot antagònic amb el de vostè?
—Es que... Com que tot el barri la votava!
—Però l'ideal...
—Ja ho veig ja que té raó... Miri, un altre cop tornaré a votar l'Esquerra... Però... no ho faci córrer, eh? Un servidor té botiga i la parròquia és de la dreta.
—Ah! Vaja!

TANET

«Mentre i tant hi hagi qui tingui l'esperit atemorit per l'«amo»; mentre i tant l'imperatíu del pa de cada dia depengui del patró que dona treball, el vot serà coaccionat i tals que la integritat de l'home sapiga imposar-se per convicció i idealitat a les insinuacions interessades, les dretes guanyaran indignament.»

- Per què serveix la mà dreta?
 —Per a menjar.
 —Molt bé. I l'esquerra?
 —Per a escombrar...

Deliri de grandesses

Qui té gana somia pa

- Volem manar!
 —Som els amos!
 —Catalunya és nostra!

Aquestes són les paraules que hom sent en el Palau de la Lliga Catalana. Estan en boca de tots els llavis. La pseudovictòria els ha enfebrat i els seus somnis tenen un caire imperialista que encisa els betes-i-fils.

- El poble està amb nosaltres.
 —Hem d'imposar la nostra voluntat.
 —Abaix l'Esquerra!

I per aquesta faisó, sentireu la gent de la Lliga...

Reunint el «sanhedrín» sota la presidència del senyor Cambó—que no té a penes veu, però que té vot doble—varen acordar fer-se els amos del Parlament de Catalunya.

—Quan tinguem el Parlament a la butxaca—opinava Tries de Bes—, vés qui ens empeta la basa!

—Bé, sí—feia en Miracle—. Però en tenen per quatre anys els de l'Esquerra.

- Els treurem...
 —Per quelcom som els amos...
 —Demanarem un «referèndum»,
 —opina en Martínez Domingo.

La pensada de «don Antonio» va fer forrolla. I ara, la idea del plebiscit la tenen encastada a la closca els caps grossos de la Lliga.

Pobrissons! I que en van d'errats de comptes! Quan vegin la reacció del poble, quan sentin entre cap i coll la patacada, comprendran que no calen referèndums per a palesar la voluntat del poble.

Aquell «Visca Macià, mori Cambó»—que es veu ja han oblidat—constituí el referèndum definitiu!

El que pensen, de la revifalla cavernícola diferents personalitats de Catalunya

Ayats: Ho veuen si porta lluny l' haver estat «assembleista»?

Lluís Calvo: Em feia certa il·lusió l' ésser diputat. Ho confesso! L' any que ve miraré si la Lliga...

La senyora Vídua Verdaguer: La Lliga em deu el triomf. Si no em fa regidora, em sentiran.

Toresky: La sabiduria de Déu és infinita. Faci's la seva santa voluntat.

Faustí Ballvé: «Hojas del árbol caídas, etc., etc.» No som res en aquest món.

El Pare Calesanç: Els «Sagrados Corazones» estan d' enhorabona. Ara farem la pau amb el rector de la Bonanova.

Pepe Marquès: Jo, el què opino? Una bona escombrada. Heus ací. I si no n' hi ha prou, un bon garrot.

Cambó: Faré el sacrifici d' ésser ministre de la República. Però que consti que, pel que pugui ésser, guardo la casaca brodada.

El senyor Pociello: I no m' han fet res! Com no en facin regidor, reorganitzo el Partit de Centre.

Xavier Regàs: Hauré de consultar amb una sonàmbula, per a decidir el camí que haig de seguir.

Terradelles: No estic de llomillo per a enquestes. El «peso de la derrota» encara m' aixafa!

Noguer i Comet: No puc opinar. Això del cotó em té atrafegat...

Mossèn Lisbona: Ara són capaços

de declarar-se republicanots, els ximples!

Sala, el de Canaletes: Em faig monàrquic i ve la República. Em faig de l' Esquerreta i pugen les dretes. Quina pega!

El doctor Alcàntara: Curo la impotència. Fàcilment se comprendreu que no me satisfice que predominen las derechas.

Irene Polo: Ja veig que hauré de mirar si en «El Correo Catalán» hi ha lloc per a mí!

Don Amadeu: Nosaltres, els partits joves, no ens atabalem per tan poca cosa!

Lamote de Grignon: Ja he donat ordre que desaxivín aquella marxa reial harmonitzada per mí. Hom no sap mai el que pot arribar.

Don Felipe de Solà: «Ahora va bien. Las derechas en el poder y yo diputado. Viva España, única e invisible».

Comte del Montseny: Arri poc o molt. De mica en mica s' omple la pica. Piano, piano, etc.

Duc i Salvat: Fort. Massa poc. Ara veuran les conseqüències de no posar-me en candidatura!

Mossèn Montagut: Mentre em tornin el nom de capellà del Palau Reial i em deixin matar 20 catalanistes, tot anirà bé.

Margarida Carbajal: «Todo eso e aguacate puro. Volveremo a mandar enseguidita.»

—Ara, en el nou Parlament, en Cambó i en Gil Robles es diran «su senyoria»?

—Vés, hom, vés. Aquests dos poden dir-se de tu.

Contes del senyor Rector

Un jueu passejava, un cert dia, amb un capellà catòlic. I parlant, parlant, arribaren a la tragèdia del Calvari.

—I Sant Dimes, el bon lladre, ¿voleu dir que va entrar seguidament al cel?

—Sí, senyor, sí. Tot seguit.

—Pel sol fet del seu penediment?

—Per aquest sol fet.

El jueu suspèn uns segons les seves preguntes. Meditava. Després diu:

—I sense haver de restituir?

El capellà calla. No sap què dir.

I un aire d'immoralitat plana damunt el diàleg.

Mossèn Cuscunilles estava indignat.

—Aquesta persecució que els republicanots han emprès contra les ordres religioses és iníqua!—deia enfutismat.

I com a argument definitiu, amb tota la bona fe, repetia:

—Perquè vegi la necessitat en què es troben molts convents de monges per manca de recursos, li diré que la portera de les Magdalenes viu fent «cajetillas» amb les puntes de cigar que recull per la casa!

En el poble de Vilabreda, veia passar la seva joventut la Paueta. Era aquesta una xicota d'uns trenta-cinc anys, força passadora, amb una petita fortuneta, que, malgrat els grans desigs que tenia de casar-se, no li sortia la més insignificant proposició.

La Paueta, cada vespre, quan l'església estava sola i fosca, hi acudia, agenollant-se als peus de la Verge per tal de demanar-li un marit.

—Verge santa, fes que em casi!

—Verge pura, dona'm un espòs!

I així cada vespre.

Un dia, l'Enriquet, escolà de la parròquia, va oir els precs que feia la «jamona» i decidit a fer brometa amb els anhels de la soltera, va amagar-se, l'endemà, darrera la sagrada imatge.

—Verge meva!—exclamà la Paueta, agenollada davant l'altar.—Mira que ja no puc esperar més! Dona'm un bon marit!

L'Enriquet, des del seu amagatall, preguntà:

—Que el vols ros o moreno?

I la Paueta, en oir-ho, indignada, apostrofà al «niño» que la Verge duia al braç:

—Calla, tu, bailet, i deixa parlar ta mare!

Ensenyava mossèn Doba la doctrina als petits del poble.

—A veure si saps—pregunta a Miqueló, un aixerit bailet—quants déus hi ha?

—Set—respongué decidit Miqueló.

—Quants dius?

—Set. Ho sé ben bé.

—Quin disbarat! On has après això?

—A la doctrina...

—Veiam. Explica't.

—Miri, aquí ho diu ben clar. «¿Cuántos dioses hay? Padre, hijo y Espíritu Santo. Tres personas distintas y un solo Dios verdadero». Conti'ls. Veiam si no fan set!

Intencions

El camí de la República

De bon començament, la República empenyé un mal camí, un camí equivocac i lamentable: hom deixava fugir l'ex-rei — que no havia d'haver sortit ric d'Espanya, i avui hi hauria més tranquil·litat de la que hi ha — i despistava el poble freturés de justícia dient-li que marxava vers la frontera portuguesa, quan en realitat fugia per a embarcar-se a Cartagena, procediment que després hon ha repetit amb el contrabandista March; el ge-

neral Berenguer, culpable d'Annual i de Xe-Xauen, anant a un palau en lloc d'anar a la presó; el general Mola, que ametrallava obrers i estudiants als carrers de Madrid, sortint de la presó perquè la seva dona anava a infantar; l'ex-ministre de la dictadura Galo Ponte, anant a prendre banys perquè la presó no li provava; els monàrquics del 10 d'agost embriagant-se a Villa Cisneros; asseient-se a la taula del Governador; el feixista Allina viatjant en automòbil i essent aplaudit pels seus correligionaris en salvatgisme; aquell menyspreable Caballero Audaz — que no és ni una cosa ni una altra — escrivint lidels

contra la República; els jutges de Galan i García Hernández; sense càstig; sense càstig els que es dedicaven a l'evassió de capitals; sense càstig tots els enemics, tots els injuriadors, tots els conspiradors.

El poble ha vist amb mals ulls aquesta política i s'ha sentit un xic decebut de la República, d'aquella República que ell, amb els seus vots, féu possible. I les dretes, que el dia 14 d'abril callaren i s'amagaren — cal tenir en compte que sols callen i s'amaguen els culpables—, ja cridaven, ja amenaçaven. Ara han aprofitat la tolerància absurda de la República per a guanyar les eleccions.

Hi han hagut homes que han ajudat a aquest joc: amb la seva obstrucció, amb la seva política sinuosa i tèrbola: Lerroux; Lerroux, que era partidari de l'amnistia, sabent que mentre no fossin castigats els enemics de la República no hi havia dret a parlar de República.

Ja sé que els homes evolucionen. Però sé també que els que evolucionen massa i massa sovint són poc de fiar. Recordeu el Lerroux de la Barcelona del 1905 al 1909. Recordeu el llenguatge demagògic d'aquell home: els burgesos eren uns tals i uns quals; a les monges se'ls havia d'aixecar les faldilles i fer-les mares. I recordeu el Lerroux d'ara, ja amb República, tan diferent d'aquell.

Ara està per l'ordre, per la pau, per la tranquil·litat i els bons aliments.

Ara s'ha oblidat del seu odi als burgesos i ha acollit al seu partit — del qual s'han separat tots els veritables republicans — totes les desferres de la infecta Unió Patriòtica. Ara, en lloc de voler aixecar les faldilles a les monges — cosa que, en el fons, no era més que una bestiesa—, ha defensat les creus de les escoles i ha dit, en un to elegíac major, que la religió era perseguida. Farsant! Ara ja el vil burgès no tem Lerroux, ja no s'esgarrija davant del nom de Lerroux. Al contrari: l'estima tant, sent envers ell tanta veneració, que fins el posaria en un altar. I a cada costat, en lloc de ciris i perquè no s'enyorés i estés ben acompanyat, hi posaria Sanjurjo i el cardenal Segura.

Avui Lerroux, el demagog d'ahir, ja pot parlar de pactar amb els agraris; ja pot anar a les eleccions de braçet amb els carlins; ja pot dir que cal «premiar los sacrificios del señor Royo Villanova»; ja pot pensar que un home com Cambó, ex-ministre de la monarquia i que, per a defensar la monarquia, intentava crear aquell *partido* —o *partida*— *centrista*, pot ésser ministre de la República, al costat del sinistre La Cierva tal vegada.

Aquest és el Lerroux d'avui, que a molts ens sembla un enemic de la República. Quan la República ha estat en mans de Manuel Azaña ha estructuret lleis, ha tingut una certa energia: quan ha caigut en mans de Lerroux ha esdevingut feble, invertebra-

da, odiosament conservadora. La República va per mal camí en mans de Lerroux. La República, si vol comptar amb l'adhesió i la col·laboració d'un poble — i hi ha de comptar — només té un camí a seguir: el de l'esquerra. I aquest, Lerroux no el pot seguir.

LLUÍS CAPDEVILA

Ens han enredat?

Els de "El Diluvio" totes se les pensen

Els senyors de «El Diluvio» estan atabalats.

S'han ficat a la closca fer candidatures, i ja estan neguitosos per tal de enllestir la que preparen per a les properes eleccions.

La indiscreció d'un dels redactors de la casa, que és un xic boca moll, ens permet conèixer els quaranta noms que figuraran en la llista.

Diu que tots són republicans. No costa gaire de creure-ho. Vostès diran. Són aquests: Manuel Brunet, Gaziol, Pepe Marquès, Santamaria, comte de Fígols, Pérez de Rozas, Lladó i Figueres, Faustí Ballvé, Josep M.ª Sagarra, J. M.ª Junoy, Costa i Deu, Ribera i Rovira, Duc i Salvat, Mossèn Montagut, Pich i Pon, Vídua Verdaguier, Corbella, Puig i Alfonso, Pich (Rossend), comte de Güell, Lluís Calvo, Rucabado, Mossèn Gardó, Pociello Forradelles, Mantua, Irene Polo, López Picó, Chalmeta, Navarro Costabella, Carrasco Formiguera, Batalla, Vidal i Guardiola, Isabel Llorach, Simó Bofarull, Polo Matutano, general Despujols, Trías de Bes, Rossend Llates i Lluís Calvo.

Aquests són els candidats, si no ens han aixecat la camisa. Caldrà votar-los...

—On vas amb aquesta marxa tan rapida? No havíem quedat que eres antimarxista?

Uns papers extraviats

El programa de Govern de Martínez de Velasco

Un amic nostre, que acaba d'arribar de Burgos, ens porta unes quartilles autògrafes del senyor Martínez de Velasco. A la cuenta el líder agrari se les va deixar oblidades a un cert lloc de l'hotel, on el nostre amic va trobar-les.

Contenen un projecte de programa de Govern. Traduïdes, convenientment, les oferim als nostres lectors, satisfets de què puguin assabentar-se de com serà governada Espanya d'ací poc...

Diuen així:

Constitució. Serà feta de nou, d'acord amb el Sant Pare. Com que el liberalisme és pecat, serà netejada de liberalisme. Allà on diu «Espanya es una república de trabajadoras» dirà, en el successiu, «Espanya es una cofradía de portantes del santo palio». Els drets de l'home quedaran limitats a anar a missa, jugar a la bescambrilla, respirar pagar les contribucions, comprar «El Debate», menjar tortell el diumenge i admirar el talent dels homes de la situació. Serà restablerta la Inquisició.

Qüestió social. Quedarà resolta en un tres i no res. Els sindicats i societats obreres, seran dissolts. Els que protestin, passats per les armes. La vaga serà un delictes. Com que cal afavorir la producció i incrementar la riquesa, s'abaixaran els salaris i s'augmentarà la jornada. El sometén vigilarà que els obrers facin bondat.

Propietat. Serà sagrada. Els amos podran pujar els lloguers. Podran desahuciar l'inquilí que els faci mala cara...

Exèrcit. S'augmentarà el nombre de generals, sense, per això, que mai puguin ésser més que els soldats. Guanyaran més els que combreguin cada setmana. Per entretenir-lo, es cercarà una petita guerra al Marroc.

Religió. Espanya és catòlica, apostòlica i romana. Aquesta serà l'única religió ferma. L'Església manarà com a mestressa i senyora. Tornaran els jesuïtes, als quals se'ls indemnitzarà amb el producte de la confiscació dels béns dels republicans. L'ensenyament religiós serà obligatori. El Sagrat Cor serà entronitzat en tots els Ajuntaments. Serà penyorat el que no prengui butlla.

Llibertat de pensament. Absoluta, fora de les fronteres. Els republicans seran perseguits i empresonats. Els socialistes, afusellats sense formació de causa. Els comunistes, exilats. Solament es respectaran els de la F. A. I., en agraïment als bons serveis prestats.

Estatut. A l'aigua. Encomanarem als senyors Royo, Sánchez Roman i Martínez de Velasco que redactin un projecte de descentralització «bien en-

tendida», dins d'una pàtria inconsútil, a base de llengua castellana obligatòria, i resolució de tots els afers a Madrid.

Parlament. El de Madrid, servirà per a reunir-s'hi una Asamblea Nacional, de tant en tant, per tal de donar feina als diaris. Del de Catalunya, no se'n cantarà gall ni gallina.

Prensa. Gaudirà de tota la llibertat d'expressió si diu el que vulgui el Govern. Si no, la suprimirem. Ara, que els periodistes, a més enllà de vuit anys de presó no se'ls podrà condemnar.

Himne nacional. Serà restablert aquell que fa «xina, xina...» amb la lletra clàssica:

La Virgen María
es nuestra protectora;
con tal defensora
no hay que temer.
Guerra al mundo
demonio y carne
guerra, guerra
contra Lucifer.

S'ha dit que l'autor de la lletra es Eugeni d'Ors. Poden desmentir-ho.

Bandera. No cal dir que tornarem a lluir la «rojo-gualda» tan enyorada dels poetes cursis. Però amb una diferència. Al mig hi posarem un Sagrat Cor. Hi farà molt goig.

Tampoc cal afegir que prohibirem l'ús de la catalana. No volem competències.

La manca d'espai ens priva de copiar en la seva totalitat les quartilles extraviades de Martínez de Velasco. Però, amb el que transcrivim, ja se'n fan càrrec, oi?

No hem perdut. Haurem deixat, potser, de guanyar uns llocs. Però no hem perdut. Vegint-se, sinó les xifres de vots. Vegi's la massa imponent que està amb nosaltres, disposada a marxar endavant i a no deixar-se atropellar ni vèncer.

—Mentre els obrers passen gana, vol dir-me ells, els fabricants, què fan?

—S'estan Foment del Treball Nacional.

El perill

Cambó-Royo Villanova

El senyor Royo Villanova, compendi de l'absoluta incomprensió centralista, síntesi de l'imperialisme castellà, enemic acèrrim de Catalunya i del seu Estatut autonòmic, coqueteja amb el senyor Lerroux, i aquest, des-fent-se en alabances de l'«insigne baturro», no s'està de dir que li reserva la Presidència del Congrés, ja que no pot donar-li una cartera.

Recordeu els fets, que són la més pura i fidel font d'ensenyament. Recordeu els dies atzarosos en què l'Estatut de Catalunya era discutit al Parlament de la República. El seu president, senyor Julià Besteiro, palesant una restitud de conducta i una lleialtat a la paraula donada, absolutes i inquebrantables, va donar, a favor de les aspiracions de la nostra terra, tot l'ajut moral i material possible. ¿T'imagines, volgut lector, el que hauria succeït si hagués presidit aleshores la Cambra el senyor Royo Villanova? Tota la cooperació s'hauria canviat per animositat. Les facilitats haurien estat dificultats. I potser, a hores d'ara, l'Estatut no hauria estat consagrat per la majoria dels diputats de la República...

Royo Villanova, en l'exercici d'un alt càrrec polític, ha de constituir un perill formidable per a les llibertats catalanes. La seva fòbia estatuista, filla de la penúria mental tan característica dels polítics de la monarquia, constitueix, per a nosaltres, una amenaça i una vexació. El traspàs dels serveis toparà amb obstacles de tota mena. L'autonomia quedarà reduïda, per la mala fe i l'animositat dels governants de dretes, si el somni del senyor Lerroux es realitza, a una paròdia de llibertat, a una descentralització modesta per manca de mitjans econòmics. I això no és el que Catalunya vol.

Però no està en Royo Villanova l'enemic més temible que té Catalunya en aquests moments. A la fi, és un enemic franc, que dona la cara, i no dubtem que els catalans sabran contestar les seves agressions amb les armes adequades. Enemics més poderosos són per a Catalunya el senyor Cambó i els seus.

El cabdill de la Lliga no s'ha recatat gens ni mica de manifestar els seus anhels de revisar l'Estatut. Heus ací el perill, catalans. La Lliga vol l'Estatut, no ho dubteu, ja que en mans d'ella serà font inestroncable d'influència reaccionària i capitalista. Però el vol a la sexa etxura, contra el desig del poble que va votar-lo. Vol un Estatut conservador, respectuós amb la propietat, enemic de tota reivindicació social, bon amic de la clerecía i en magnífiques relacions amb Roma. Volen un Estatut per a ús i profit del Foment, de l'Institut Agrícola, de la Federació Patronal i de l'alta banca catalana. El poble, no els interessa.

Queda molta tasca a fer en la qüestió del traspàs de serveis. Si la Lliga arriba a intervenir en el Govern de la República, per a vergonya dels republicans, el traspàs no es farà. El senyor Cambó per una cartera de ministre, per una bel.ligerància política que fins ara no li ha donat el règim, es vendrà els interessos sagrats de la terra catalana. I, repetint-se la història, els fets de l'Assemblea de Parlamentaris, tornaran a repetir-se...

Cal reaccionar enèrgicament, catalans. Cal palesar que, malgrat un defalliment momentani, Catalunya es esquerrana. Cal que els pobles d'Espanya es convencin que el senyor Cambó i els seus no representen el voler de Catalunya. I cal, sobretot, estar en peu de guerra, disposats a tot, per tal que els Royo Villanova i els Cambó no surtin amb la seva.

Si no fos així, si les dretes arribessin a governar convençudes que la majoria dels catalans figuren a les files de la reacció, pobra Catalunya! Seria arribada l'hora que els abnegats, els incomprensibles, els veritables patriotes es manifestessin fent que els que el 14 d'abril, esporuguits, s'amagaren, haguessin de tornar a amagar-se fugint de les ires populars.

La tornada dels jesuïtes

"Ad majorem Dei gloriam"

La nova no és gens sorprenent, ja que no calia esperar altra cosa. El noranta per cent dels jesuïtes que se'n anaren a Bèlgica i Suïssa quan el Govern de la República va considerar indesitjable la Companyia, tornen a trobar-se a Barcelona. I no és des d'avui. Ja fa mesos que, vestits de paisà, i en

colles petites, han anat arribant, estatjant-se en els edificis d'altres congregacions o en dispeses particulars.

—Un amic nostre—capellà per més senyes—ens explica, d'això que diem—alguna cosa...

—No passa setmana que no n'arribi algun. A fora, en deuen quedar pocs. Vénen, segons sembla, cridats pels que es quedaren a Barcelona seguint l'ensenyament d'una manera disfressada, per tal que els ajudin en aquesta tasca.

—Però, encara ensenyen els jesuïtes?—preguntem.

«Si no tinguéssim present que Cambó és simplement un agent de negocis, podríem trobar paradoxal que l'home dels trenta anys de catalanisme, avui, en el moment que equivocadament el poble català li ha donat una part de la seva representació, en lloc de fer una declaració ferma i categòrica de catalanisme s'hagi mostrat un ferm revisionista de la carta autonòmica que garanteix la nostra llibertat a governar-nos lliurement. I l'explicació és ben senzilla. Cambó veu ben clarament que per al catalanista sincer i convençut s'acosten dies de lluita, de sacrificis i amargors. I l'home que s'ha gastat sis milions de pessetes per a obtenir 25 actes no està disposat a fer sacrificis ni heroïcitats per afiançar la nostra autonomia. Li basta afiançar el llibre de caixa. I per això creu que és més útil anar de bracet amb Royo Villanova que amb Manuel Azaña. Perquè per a Cambó el fet d'ésser enemic o amic de Catalunya és un detall tan petit i sense importància que ni paga la pena de tenir-lo en compte.»

Catalunya sabrà ésser democràtica o sucumbiran tots els homes liberals.

—Ja ho crec. I que fan un excel.lent negoci. Han perdut els locals, és cert, però per ells la qüestió de quartos no és problema insuperable. Tot seguit, sota el camdflatge d'entitats particulars, llogaren edificis i reanudaren les classes. Naturalment que no ho feien

com a jesuïtes sinó com a particulars. No els mancaven títols professionals. Però sols el posseeix un per cada quatre mestres... No cal dir que van vestits de seglar...

—I ara vénen...?

—A intensificar l'ensenyament, ampliant el negoci. Han comprat dos grans col.legis barcelonins, de caràcter particular. I tot esperant la derogació de la llei de dissolució de la Companyia, decret que els ha estat promès formalment a canvi de certs préstecs quantiosos, aniran adquirint col.legis, que regentaran sense amagar-se'n gaire.

—Així, doncs, la llei...

—Si l'han burlada manant els republicans d'esquerra, què no faran si agafen les dretes el poder? Per això, com vols de coloms, deuen a grapat...

—Però el clergat veu alegrar-se'n.

—El clergat? Que Déu el faci bo. Els voldríem veure ben lluny. Voldríem que el Sant Pare desfés l'ordre. Ja ho veu. Ens fan molt mal. Són una pedregada per a nosaltres.

—Els sols?

—Els, i tots. Però ells, més que tots...

Heus ací el que ens diu qui coneix el panyo. Caldria vigilar-les les maniobres dels corbs que retornen. Però ens temem que ningú no se'n ocuparà.

Ad majorem Dei gloriam.

Un grapat de reflexions

La Indecoros

Lliga Catalana, fent gala de la seva tradicional impudícia, va empescar-se una maniobra indigna per a burlar l'esperit de la llei i assegurar-se un beneficiós «quorum».

Els senyors Esteves han opinat que la maniobra tenia gràcia. Les persones decents, opinen el contrari.

EL QUE FA FER LA POR

Sabien a bastament els entesos de la Lliga, que una segona volta els seria fatal. I, davant del perill, no repararen a palesar una vegada més el seu desvergonyiment polític.

Els vells recursos de cacic borbònic segueixen essent emprats per la Lliga «com si res no hagués passat».

SIS MILIONS

Sis milions, segons diuen, orgullosos, els que ho saben, li costen a la Lliga els tristos diputats que ha tret. Sis milions! La xifra haurà engrescat els socis del Foment. Això és un partit!, diran, mancats de tota altra ideologia.

Però no mancarà qui opini que, en realitat, no valen tant.

PRIMO DE RIVERA

Guadalhorce, Calvo Sotelo, Bau, Ayats... No podem fer-hi més. Ens ve a la memòria la figura candorosa de Primo de Rivera. ¿Es que no ha passat res a Espanya? ¿Es que el poble pateix d'amnèsia?

El dictador, des del fons del seu sepulcre, deu fer-se un tip de riure.

ANACRONISME

Encara surten diputats tradicionalistes. L'anacronisme es vergonyós. Vivim seixanta anys enrera.

Catalunya també ofereix al Parlament, per a vergonya seva, uns diputats carlistes. A la Lliga és deu l'afront.

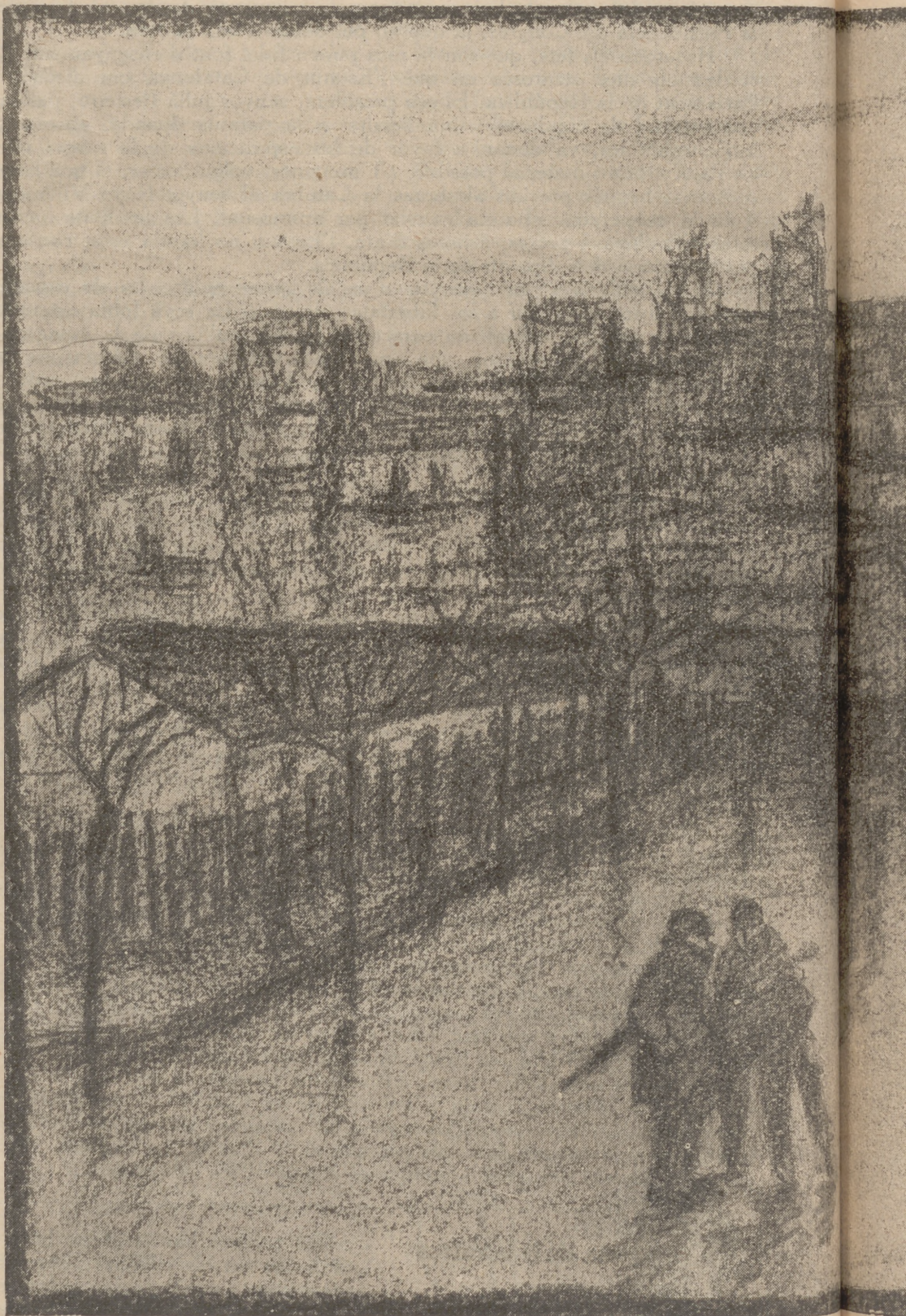
Heus ací un gruege que el poble caldrà que li tingui en compte.

LA DISCIPLINA

Va mancar en les esquerres. El cas no és nou. Mai els partits esquerrans—ideal—no tindran la disciplina severa dels partits dretistes—interessos—en les lluites electorals.

Si tots els esquerrans que donaren el seu vot a Macià—138.455—haguessin llançat a l'urna la candidatura sencera, la Lliga avui no s'estarrufaria...

Caldria meditar-ho això.

—Però com és que vostè, que es deia liberal i catalanista, ha votat la Lliga?

—Ja li diré. Aquest hivern ens hem estalviat de comprar flaques... No

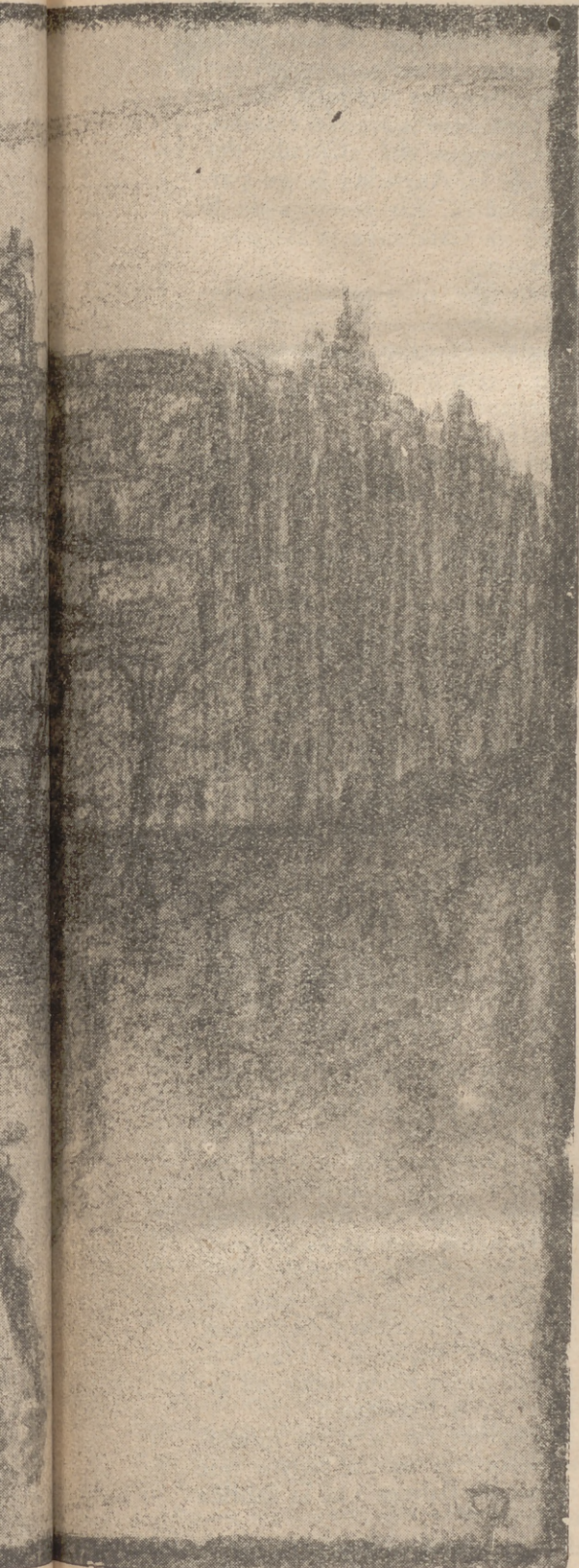
NOMS FLUIXOS...

Ha corregut la paraula. Noms fluixos! Què vol dir això? Que tu, lector, personalment no els coneixes? No res més que això, veritat?

I, inconscientment, agafes el llapis i esborres, amb una certa fruïció, els noms aquells que no ressonen a les teves oïdes. Els noms que no coneixies no han sortit, és cert. En canvi, han sortit uns noms que tu coneixies massa.

os a m a n i o b r a

ses. I creus, confiadament, que la victòria de les dretes—i de la Lliga—és el primer pas per arribar-hi.

Per a tu, rendista, feixisme és «pau social, ordre, obediència, prosperitat». Momentàniament, potser sí. Però... i després? ¿Què ha de venir, fatalment, inexorablement, després de la dictadura?

Medita, rendista. Pensa en la revolució social que espera tanda. I reflexiona que no serà tan mansoia com aquesta revolució política...

LA JUSTICIA ACOMODATICA

T'eres, terrinent, en creure que les dretes et portaran una justícia a gust teu. No podran. El poble no ha dit encara la darrera paraula. I si tu, tossut, t'entestes a desoir la veu dels temps i fuges d'una justícia transaccional—que potser no has merescut—t'exposes a què el poble faci la seva justícia, l'única justícia... Que no serà gens acomodàcia.

TRENTA ANYS

Trenta anys de catalanisme—algun nom hem de donar-li—practicat per la Lliga. Catalunya no n'ha tret res. Dos anys de catalanisme d'Esquerra, Catalunya n'ha tret l'autonomia. Cap cervell equilibrat no pot creure just que els fracassats dels trenta anys s'apropiïn l'obra gloriosa dels homes d'acció i d'ideal.

El poble, que posseeix un bell esperit de justícia, sabrà impedir-ho.

DESCONFIANÇA

«Els vostres homes—diuen els apòstols de la Lliga als militants d'Esquerra—, en prop de tres anys han fet molt poca cosa. Podien fer més!» Admetem-ho. Però ells, els poderosos, els carregats de diner i d'influència, els que donaren ministres al rei, ¿què han fet en trenta anys per bé de Catalunya? No han fet res. Categòricament, res.

¿Quina autoritat tenen, doncs, per a escampar desconfiances?...

A L'AGUAIT

S'apropen eleccions municipals. La Lliga, reviscolada, sortida del catau on poruga va amagar-se el 14 d'abril, vol guanyar-les. Si convé, esmerçarà sis milions més. Vol guanyar-les per a apoderar-se de l'autonomia. Vol cometre un delictes contra Catalunya.

A tu, poble, et pertoca dir-hi la darrera paraula...

MINISTRES DE LA REPUBLICA

El senyor Francesc Cambó va ésser ministre del rei. Ho va ésser més d'una vegada. Ho va ésser portant al darrera un partit burgès, antidemocràtic. Quan la corona trontollava, Cambó, enfebrat va córrer a Madrid per tal d'apuntalar-la. Quan el Borbó fugí a França, Cambó, temerós, va fugir també. I a Fontainebleau, cortisà, va complimentar la majestat caiguda...

Ara, Cambó, vol ésser ministre de la República.
Quin fàstic!

UNA BONA ARMA

Ha quedat comprovat que la calúmia és bona arma en mans adequades. Una persona decent, com un partit digne, no sol emprar aquest procediment innoble. La Lliga, des de fa mesos, no ha utilitzat altre mitjà. Ha calumniat a tothom. Ha vessat el seu veí amb exhuberància. Ha sabut escampar bé la mala bava. La insídia ha estat, per la Lliga, una arma lícita del combat.

Mentre el calumniat fos d'Esquerra, tota indignitat ha estat llançada. I així ha obtingut el trist triomf de què en moltes consciències la mentida fos creguda...

Mancada d'un programa sincer per oficiar al poble, la Lliga ha hagut d'emprar procediments de barris baixos.

NO PASSARAN

No passaran. Han donat uns passos endavant, però no trigaran gaire a tornar a llurs posicions. El poble que va donar-se la República, no és morit, malgrat defalliments momentanis. I aquest poble, esverat davant el fruit del seu abandó, reaccionant enèrgicament, palesarà molt aviat quin és el seu voler.

No passaran. La lliçó — potser convenient — ha estat profitosa. Tot un poble barra el pas. I ai del que vulgui, inconscient, passar pel damunt del poble!

FUET

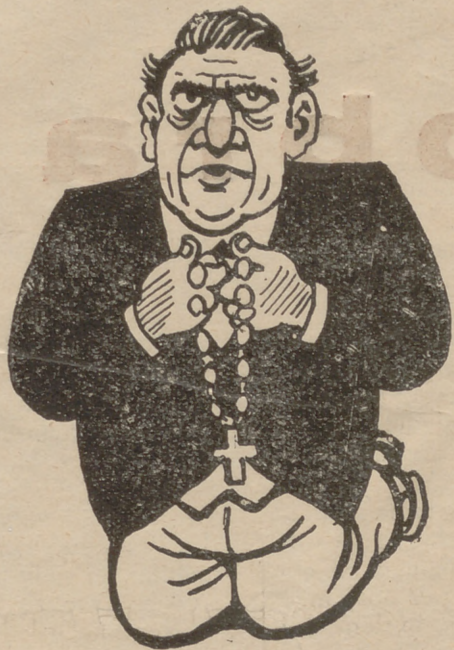
No hem perdut. El poble segueix essent amo nosaltres. I el poble no el formen frares, capellans ni beates. El forma gent que treballa i que viu del seu treball, i que està disposada a viure en pau i amb dignitat. Si algú ha pensat que les sagristies i els convents també volien dir «poble» va molt errat de comptes. Si algú ha pensat que les maniobres electoreres, i la desaparició d'actes, i l'escamoteig de xifres, i la compravenda de sufragis vol dir «democràcia», va molt errat de comptes.

a, ha estat la Lliga?
r flaques... No sé si m'entén!

I amb la mà al cor hauràs de reconèixer que no és això el que volies.

MEDITA, RENTISTA

Tu, rendista, somnies en un proper feixisme. Ho dissimules, però hi pen-

Agraïment

L'oració del fabricant

Lema: *No és tot u*

*Gràcies et dono, Senyor, puix com un home
t'has portat en atendre aquell prec meu.
Has fet que no guanyessin els d'Esquerra...
T'estic agraidíssim, oh, bon Déu!*

*Al Parlament la Lliga va, engrescada,
de diputats portant-hi un bon grapat.
Tornarem a ésser algo, vatua Judes!
Aquell temps de dejuni s'ha acabat.*

*De moment, farem ali amb els catòlics
per tal, oh Déu del cel, de protegir
el retorn dels «hermanos» i les monges
que un dia, a corre-cuita, van fugir.*

*I així, els nostres infants, als Jesuïtes
tornaran com si res no hagués passat.
I en sortiran creients i bons monàrquics
i enemics d'aquest règim odiat...*

*En el Govern que formaran les dretes
un ministre hi tindrem, no es pot dubtar.
I el Foment estarà d'enhonor, bona,
puix tornarà a tallar el bacallà.*

*Els Sindicats, que tanta feina donen,
els tancarem, ben prest, a pany i clau.
El que cridi anirà dret a l'estaro.
I viurem, tranquil·lets, en santa pau.*

*Baixarem els salaris, ja que els d'ara
ens priven de guanyar el que volem.
Com a compensació, tot de seguida,
les hores de treball augmentarem.*

*Gràcies a tu, Senyor, el propietari
viurà una altra vegada satisfet.
I els fabricants no sofrim les vagues,
i el rabassaire haurà perdut el plet.*

*Tornaran a fé el mec amb l'escopeta
pels carrers els senyors del Sometén.
I al Macià treurem del lloc que ocupa,
anomenant l'Abadal per president.*

*Gràcies, Nostre Senyor, que el goig ens dones
de poder perseguir els republicans
de tornà a posà el Crist a les escoles...
De poder fer forolla com abans!*

ELS ENEMICS DE LA REPUBLICA

Perquè el poble se n'assabenti

Els monàrquics, que fins ara, per prudència, amagaven llur filiació sota molt diferents denominacions, comencen a donar la cara i a desafiar obertament els republicans. A Barcelona, els monàrquics, ja no s'amaguen per a conspirar. Aquelles reunions del Col·lon o del Tostadero ja no són clandestines. Les penyes del «Círculo del Ejército y de la Armada» ja no parlen en veu baixa. Els enemics de la República i de Catalunya ja no guarden les formes.

—Mandaremos, muy pronto, la República a... paseo...

—No habrá cárceles bastantes para encerrar a esta gentuza...

—Barreremos el Estatuto y fusilaremos a Maciá...

Aquestes paraules són dites en veu alta pels mateixos que fins ara conspiraven a l'ombra.

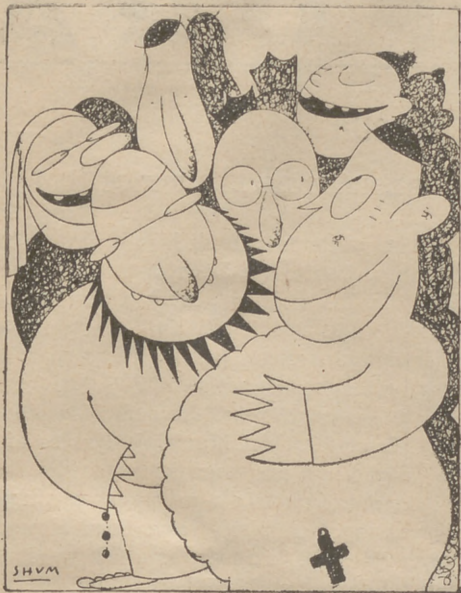
Alguns d'aquests adversaris del règim, són vells coneguts nostres. Un d'ells és corresponsal d'un diari monàrquic de Madrid, especialitzat a inventar insídies. Un altre és soci del Cercle del Liceu, propietari del gran teatre i ex-regidor de la dictadura. És, aquest, l'ànima del boicot dels monàrquics contra la temporada actual. No plany visites, gestions, coaccions de tota mena, amb el dissimulat beneplàcit de la Junta.

Un altre és un ex-comte monàrquic, amo de mines. Fa sovint viatges a França i diu, a tothom, que la tornada del rei és cosa de poques setmanes... La llista es faria molt llarga. D'aquesta llista només volem triar-ne dos noms...

Un d'ells, el més perillós adversari que la República té a Barcelona, és un ex-comandant que viu al carrer de Mallorca, el qual, malgrat la seva renúncia envers el règim, cobra cada mes la respectable paga de 700 pessetes. Aquest personatge, que ha estat detingut diverses vegades per conspirador—la darrera el mes d'agost—rep cada dia en el seu domicili elements sospitosos, capellans, tradicionalistes... I no s'amaga de dir, públicament «que ell farà tornar el rei a Espanya».

L'altre capítol de la tropa monàrquica a Barcelona és un senyor que viu al carrer de Balmes i té la fàbrica a Sabadell.

També ha estat detingut com a conspirador, però, per massa bondat de les autoritats, mai no ha vist castigada la seva gosadria. Aquesta, ara, ha adquirit majors proporcions. I a casa seva s'hi fan festes monàrquiques, amb marxa reial i banderetes borbòniques. Ens temem que això que diem no serà escoltat per ningú. Però ens contentarem amb què el poble se n'assabenti, i en prengui nota, per quan arribi el dia de fer justícia...

—Vol dir que el Sant Pare no ens excomunicarà per no haver votat les dretes?

No us hi amoïneu. Si no fa bondat la Lliga en nomenarà un altre...

L'odiosa llista negra

Una vergonya que caldria evitar

Va denunciar-ho el diputat Humbert Torres en el Parlament de Catalunya.

A certa comarca lleidatana, els propietaris agrícoles han confeccionat un cens amb els noms dels pobres jornaleros que accediren a votar la candidatura de la Lliga, traint, moguts per la necessitat, llurs pròpies conviccions. I solament els obrers inscrits en aquest cens trobaran feina en els dies ingrats de l'hivern. Els altres, els que no accediren a votar contra la seva voluntat, els que restaren fidels a llurs principis, els que votaren l'Esquerra, estan condemnats a la misèria i a la desesperació. Per a ells no hi haurà treball. Els patrons, sense cor, els tancaran totes les portes. I en unes properes eleccions el pobre jornalero, davant d'aquest exemple indignant, no tindrà altre remei que votar els candidats d'en Cambó.

Això ho tolerem els homes d'esquerra pacientment. I aquesta passivitat nostra és precisament la força de la Lliga...

Anirà fent, cada dia amb major cinisme, mentre la deixin...

«Tot dretista o conservador que tingui un dit de front, comprendrà que és, per a ells, un pèssim negoci el deturar una revolució política a risc de provocar una revolució social».—Rovira i Virgili.

«Aspiramos a centrar la política con un sentido nacional inspirada en la tradición; en la doctrina católica, que contiene los excesos de las dictaduras y de la democracia».

De les declaracions de Gil Robles. No cal comentar-ho.

LA INDIGNA MANIOBRA DEL SENYOR CAMBO

El senyor Cambó està satisfet. Ja fa sis dies que no insulta el seu majordom, senyor Nadal. Fins hi ha, a la Lliga, qui diu que l'ha vist somriure.

El senyor Cambó està content perquè la seva maniobra de fer votar el senyor Companys per (tal d'obtenir «quorum») ha reeixit.

—Tindrem «quorum»! — deia cridant en veu baixa.

—Però no tindrem «dequorum»! — opinava el senyor Martínez Domingo, que és el gerro d'aigua freda de la casa.

—La llei tens dóna l'arma! — afegia en Tries de Bes, rient a tall de «pepa de ral», com té per costum.

—Es que, obrant així, burlem l'esperit de la llei! — opinava en Tallada, que encara no està del tot corromput.

—¿Per ventura l'havem feta nosaltres aquesta llei? — opinava en Maynés—. Doncs que es fosqui.

El senyor Cambó està satisfet. Fins diuen que aquests dies ha somrigut. En «Joaquín» respira. L'Alberich ja no li té por...

—Tenim «quorum». Som uns murris! — diu en Roda.

I tot el «quorum» de vestals, felicita l'amo.

LA PRESÓ MODEL EN PODER DE LA F. A. I.

¿Què vol dir, la bàrbara agressió de què han estat aquests dies objecte dintre la presó de Barcelona, i, per tant, amb l'assentiment passiu dels oficials de l'establiment penitenciari, per part de pistolers faistes que han pogut penetrar sense obstacles de cap mena a la cel·la de les víctimes i han pogut realitzar impunement — i repetir-la — la covarda agressió contra uns homes indefensos, precisament militants d'E. R. C., detinguts amb motiu d'incidents electorals?

¿Es que a la presó de Barcelona no hi ha autoritat responsable? ¿O és que aquesta autoritat té certes complacències?

Caldrà escatir-ho això. Caldrà saber on són els enemics per tal de conèixer-los i poder-los combatre.

Si la presó Model de Barcelona està en poder dels de la F. A. I., no estarà de més que es digui.

Que en aquests temps a què hem arribat tot és possible.

—Per què estàs a la presó?

—Perquè no sóc milionari!

—Què dius? Que tens por que et prenguin el que tant t'ha costat d'aconseguir? No temis... Aquíestic jo per a defensar-te...

Anar per llana

Un èxit sorprenent del Sr. Duran

El senyor Duran i Ventosa, l'home agre de la Lliga, l'altre dia va anar al Parlament per llana. Quan va sortir-ne anava rapat al zero.

¿Què li va passar a l'acidulat senyor Duran i Ventosa? Que la seva habilitat tan lloada pels prohoms i prohoms de la Lliga va fer-li figa. Que volent enredar, el pobre senyor, va eixir-ne enredat. Que se n'hi va anar en orris la mala intenció.

Expliquem-nos. El senyor Duran i Ventosa, fent el manu, va promoure un debat polític, per tal de demanar el poder, d'una manera indirecta. I, fillets meus, quina llissada! El Govern, la majoria i les minories, a la una, li van posar les peres a quart, li varen treure els drapets al sol i varen deixar la Lliga, els seus homes i els seus procediments com un drap brut.

Estaven esverats. Ells que es creien tapuntar-se'n sis! (No sabien el que els passava. Se'n sentiren de verdes i de madures...

—Però — deia el senyor Duran i Ventosa amb to planyider—¿és que és la Lliga la interpelada, o bé el Govern?

A la fi, el senyor Ventosa i Calvell, veient que ja feien riure («al distinguido público»), va voler indignar-se. I encara va fer riure més.

A la sortida, els espectadors convenien en suè la suposada victòria! Li venia un xic baldera a la Lliga! I el senyor Duran i Ventosa no deia res. Es limitava a competir amb el senyor Abadal en la tasca d'atormentar-se el bigoti.

CARTES DE FORA

ALS NOSTRES AMICS FORANS

Us preguem que ens envieu nota de tots els atropellaments, de totes les injustícies, de totes les bretolades que contra la República maquinin la gent de dretes, els cacics d'ahir que volen seguir essent cacics avui. Cal no silenciar l'obra criminal d'aquesta gent, cal donar-hi una publicitat aterradora.

Les pàgines de LA CAMPANA DE GRACIA estaran obertes a totes les vostres veus de protesta. Contra el propietari feudal, contra el capellà faciós, contra l'innoble cacic, llanceu la vostra veu acusadora i justiciera.

Mongat

LA NOSTRA VICTORIA

Es de veure, amics, com s'ha desenrotllat la lluita electoral a casa nostra. De la manera més ignominiosa que podia fer-se i amb l'ajut de totes les artimanyes pròpies del caciquisme antic, inclús s'ha emprat l'acció incivil de la sagrada caritat, anant els clergues, els que es diuen ministres de Déu, a oferir-la a les cases necessitades encara que ells no sàpiguen complir els manaments de caritat i decència d'aquell gran estadista.

Però avui, sortosament, el nostre poble no és ja el poble dels temps monàrquics, i ja comença a demostrar que fins a ell han arribat aquells aires de llibertat i de justícia la benefactora influència del qual hem demostrat en la victòria que tingué Esquerra Republicana ací a Mongat. Ja no poden, després de les eleccions del diumenge, despremiar l'enorme força que representem i que tornarem a demostrar en la pròxima lluita municipal. I ja que parlem de lluita, estiguem ben atents i alerta, pensant que les imatges que en el seu dia el poble arreconà com a mites de paganisme i superstició estúpida, tornen ara, envalentonades pels resultats generals de les eleccions espanyoles, a treure el seu rostre ple de carronya infecte i a voler-lo passejar arreu amb superba imposició del seu rancuniós esperit despòtic.

Cal que el dia 17 de desembre—si en aquesta data es celebren les eleccions municipals—sigui un segon 12 d'abril, procurant que els homes que vagin a representar-nos al consistori portin dintre llurs consciències el veritable perfum de liberalisme i democràcia que ha de fer quedar bé el partit i ha de conquistar la confiança del poble verament esquerrista i treballador.

No hem de permetre que els homes que ocupin els càrrecs populars del nostre poble, desprenguin rera seu la flaire de l'incens eclesíastic; no hem de tolerar, després de guanyar les eleccions del diumenge, que allà hi vagin homes d'esperit pusillànim i de feble republicanisme. Cal que pensem que tenim greus problemes a resoldre, que posseïm la força amb la raó, i que difícilment es resoldran aquells si els homes que vagin a constituir el nostre Ajuntament no posseeixen aquestes condicions especials de democràcia i de sentiments de justícia, sentiments imprescindibles pel que fa a l'interès de la veritat i a l'interès del nostre poble.

Hem de rebutjar aquesta amalgama de gent indecorosa que no saben fer altra cosa que emprar la mentida i la calúnnia més infamants per tal de desprestigiar el règim esquerrista i republicà, en benefici solament dels seus interessos.

S. A.

Cornellá

DESPRES DE LES ELECCIONS

Estem contents perquè hem guanyat les eleccions. Contra tot i contra tots hem sostingut la lluita. Hem vençut contra el caciquisme dels uns i dels altres, sense anar a fer anar les dones per les cases coaccionant, sense repartir flassades i queviures—i que, segons veus, hi anava la dona d'un alt empleat del Municipi—i sense oferir 50 pessetes per votar, i sense que les nostres dones anessin a acompanyar ningú, ni arrossegessin ningú, com feien algunes propietàries de botigues, com si no s'haguessin de refiar de tothom. Això és una cosa que hem de tenir en compte els esquerrans, ja que totes les coaccions d'a-

La nostra croada Pro-Cultura DOS LOTS EXTRA

Primer lot:

**16 Llibres ben escollits de forta i agradable literatura
16 llibres pel preu de dos**

Víctor Hugo, *Nostra Dona de París* (2 volums).

Víctor Hugo, *El noranta-tres*.

Joaquim Bartrina, *Del Cap i del Cor*.

S. A. Picntkouky, *La Revolució d'octubre*.

Miquel Matveev, *La Revolució russa del 1905*.

Lluís Capdevila, *Memòries d'un lit de matrimoni*.

Josep M. Francès, *La rossa de mal pèl*.

J. Roca i Roca, *El Plet d'En Balómero*.

J. Roca i Roca, *El Bordet*.

J. Burgas, *El premi de l'hermosura*.

Jean Jaurés, *Discurs a la Joventut*.

J. D. Ocon, *Los héroes de Valencia* (narració de la insurrecció republicana).

F. Derch, *La contribución de sangre* (successos de Barcelona y Gràcia en 1870).

Pedro Caimó, *Sucesos de La Bisbal en 1869*.

La Nueva Inquisición, (procès del diputat Serraclarà en 1869).

16 interessants llibres d'un total de 2.600 pàgines l'import dels quals és de pessetes 39'50 els trametem contrareemborsament per pessetes 11'50.

Comandes a LA FIRA DEL LLIBRE, Claris, 20.—Barcelona.

Segon lot:

**34 divertides obretes dels celebrats autors, Gumà, Pitarra,
E. Aulés i E. Vilanova**

D'En Gumà: *Fruita agradable, Sota la Parra, Lo deu del Sigle, Quina dona vol vostè, Tipos i Topos, Blancs i Negres, Filomena, La salsa del amor, Art de festejar, Menudències, La Senyora de tothom, Home o dona, Pelegrins a Roma, Lo mont per un forat, Lo dia que em vaig casar, La direcció del globo*.

D'En Pitarra: *El Profeta, La Vaquera de la piga rossa, L'Africana, Lo cantador, La Butifarra de la Llibertat, L'Esquella de la Torratxa, El punt de les dones, Los hémos i les gradeses, Ous del dia! En Joan Doneta, Cent mil duros, Coses del oncle, Lo Castell dels tres Dragons*.

D'Eduard Aulés: *No va más!, Cinc minuts fora del món, Cel rogent*.

D'Emili Vilanova: *Les bodes d'En Cirilo, L'ase del hortolà*.

Les 34 obres formen una veritable Biblioteca del Bon Humor.

El lot complet s'envia contra reemborsament de pessetes 6'50.

Als qui adquireixin els dos lots se'ls farà una bonificació de 1'50.

Per a comandes:

La Fira del Llibre, Claris, 20-Barcelona

quest poble han sortit de les botigues. No en va algú va dir: Això són les botigues contra la Cooperativa. Doncs, malgrat totes aquestes baixes passions hem sortit amb aquest orgull que porten les coses nobles en si, perquè nosaltres no hem cercat ningú, no els hem coaccionat; els nostres eren vots emesos amb plena voluntat i llibertat; és la lliure emissió d'un pensament, d'una idea; quant als altres, em fan l'efecte d'uns eixorcs sense guia, uns e claus que s'afirmen més i més les cadenes de llur esclavatge.

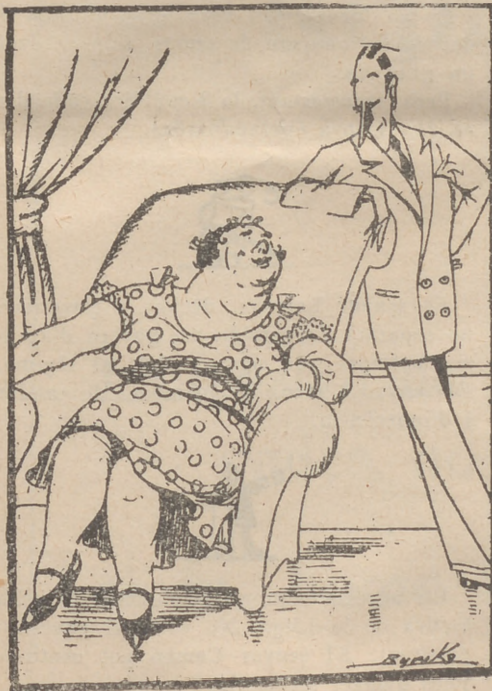
Els resultats de Lleida i Barcelona ens han sorprès, però hem vist que tot és causa d'aquest treball tèrbol i insidiós que han portat les dretes, no aturant-se per res, empleant tots els mitjans possibles i impossibles. És aquesta la seva religió? Si és aquesta, que se la guardin, perquè nosaltres en tenim un concepte més enlairat de les coses que afecten l'esperit i la dignitat moral de l'individu.

La premsa no agafarà mai un to de solvència mentre es guardin tant les espatlles; el poble comença a veure les coses més clares, i el que no li explica la premsa, ja ho preveu ell amb l'instint; per això de vegades esdevé aquest menyspreu per la lletra impresa. El públic el que voldria és que es desemmascassin a la claror del dia aquestes terboleses que s'amaguen entre els fulls dels diaris, i això es posa de manifest i a l'abast de tothom, que aquesta campanya confusionista menada pel «Diluvio» ha fet la ferida de l'Esquerra (ferida que l'ha enlairat més encara), i després de les eleccions tot ha estat dir mal de la Lliga, fins tractant-los d'assassins. Aquesta baixa maniobra és el que caldria posar en clar.

Concordat amb la Santa Seu.
Derogació de la Llei de Reforma Agrària.

Derogació de les Lleis Socials.
Revisió de la Constitució i derogació de la Llei de Congregacions Religioses.

Aquest és el programa dels agraris. Cal que estiguin alerta les esquerres.

—Ens hem passat la vida donant la dreta a les dones i ara són les dones les que ens donen la dreta a nosaltres!

—A'legrem-nos! Amb el triomf de les dretes han pujat els valors!

Figueres

LES DONES DE L'EMPORDA

S'han efectuat les eleccions de diputats a Corts i per primera vegada la dona ha votat.

Les dones de l'Empordà, amb un entusiasme que és una meravella, han anat a dipositar el seu vot.

Nosaltres, hem presenciat la corrua de dones que acudiren al col·legi. Són de remarcar les dones de tots els pobles de l'Empordà, principalment les de Palau, Pont de Molins, La Junquera, Vilajuïga, Cabanes, Llànsà—sobretot les del Port, Vilafant, Port-Bou, Culera, etc.—i, al cap de tots ells, com exemple i guia, no podem deixar de citar les de Figueres.

Aquí, a la nostra ciutat, les dones s'han revelat unes perfectes polítiques i unes entusiastes esquerranes.

Les dones de dreta també votaren i feren votar. Generalment aquestes portaven «sombrero» i, no podent conquistar les dones del poble, es dedicaren a fer política d'aquella que en tenia l'escola la Lliga, és a dir, la coacció als humils, a les seves serventes i corrent de casa en casa i d'escaleta en escaleta per tal de derrotar la «púrria» esquerrana, segons afirmaven algunes dames d'*Estropajosa*. Així i tot, però, no en tregueren res. Contra les dones de Figueres, no s'hi guanyaren pas la vida. Són dones emancipades, són dones lliures. Són dones que fan honor al seus marits i a la República que va deslliurar-les. Llàstima que a la resta d'Espanya portin encara una crosta de 3 pams i hagin fet possible—ajudades per les beates, capellans, frares i monges—aquesta davallada en el sentit esquerrà i laïcitzant de la jove República.

Dones de Figueres! Dones de l'Empordà! Heu votat per la República. No us sàpiga greu. Cada vot vostre representa un fill menys a l'Àfrica i una escola més que

s'aixtarà ça o enllà de les terres Ibèriques.

Per la República, doncs, sapiguen ésser, en tot moment, ciutadanes conseqüents i dignes.

F. B. O.

Des de la setmana vinent

“La Campana de Gràcia”

sortirà completament reformada

Major tamany.

Escollida col·laboració.

Magnífiques il·lustracions...

Sortirà tots els divendres

i el preu de venda serà, no més, de

QUINZE CENTIMS

COMPREU TOTS, D'ARA EN ENDAVANT

“La Campana de Gràcia”

el més vell dels periòdics republicans de Catalunya, portant-veu de les ansies de llibertat i de democràcia del nostre poble.

Preguem als nostres correspon-sals i venedors, que des d'ara en endavant, adressin Nums comandes i liquidacions a les oficines administratives de

EDITORIAL LLIBERTAT, S. A.
Ronda de l'Universitat, 25, pral.

Sant Adrià de Besós

CONTRA LES PURIFICACIONS

Setmanes enrera esmentàvem que la nostra població era objecte de les purificacions d'una i altra banda dels camps que es diuen apolítics, assegurant, però, que Sant Adrià faria cas d'aquesta pretesa purificació de tot allò tarat per les impures mans de la gent d'Esquerra i de la República. Però seria una obediència ben contrària: seguiria al costat d'aquests impursos.

I així veiem que ha succeït. El poble veritable, el conscient, liberal, democràtic ha

votat en les eleccions de diputats a Corts de la República als del front republicà-socialista, qui ha obtingut una majoria respectable damunt els seus més apropats seguidors.

Així és que, malgrat la visita del bisbe Irurita, malgrat les confirmacions, benediccions, paraules amorosament de germanor (?) entre els pobladors de la terra, i tota aquella lletania tan sabuda dels personatges de la seva categoria i semblança, malgrat tots els malgrats ocasionats per aquesta visita l'element responsable s'ha declarat contra la purificació.

Heus ací, doncs, per on els «Hermanos Maristes hauran de seguir disfressats de

persones honrades, i els missionistes cercant altre lloc més propici a ells, i les monges amb la por de que succeeixi quelcom tràgic, i el mossèn i la majordona tement la davallada vers els seus ciments de l'església i la rectoria que de molt temps amenaça enrunar-se, i...

I no cal que ens estenguem més a enumerar les possibilitats de ruina dels encrostats. Sols ens toca, per finir aquestes ratlles assabentadores de que el poble s'ha decantat a favor de la no purificació, fer veure la necessitat d'estar alerta per repetir la gesta del 19 de novembre el proper 17 de desembre.

J. GRAU

REPICS

S'ha posat a la venda el llibre «Casnovas» (15 any de política catalana). Per les seves pàgines desfilen els darrers temps de la Mancomunitat, les repressions governatives, els processos socials a l'Audiència i la persecució dels advocats, les lluites socials a Barcelona, l'agitació preparatòria de l'adveniment de la República...

Aquest llibre és el volum inaugural d'una col·lecció que amb el títol de «Figures de la República» es proposa estudiar, a través dels seus homes més representatius, la història política de Catalunya, des de la Solidaritat fins als nostres dies.

Per a aquesta empresa han compromès a seva col·laboració diversos escriptors de Catalunya.

Aquest volum inaugural és degut a la ploma de Ramon Xuriguera.

A «La Veu» tenen un senyor Pèrez Terol que escriu coses molt divertides.

L'altre dia, deia que «en aquestes eleccions ha triomfat la democràcia».

Democràcia, segons el lèxic de la Lliga, equival a foaccions, atropells, soborn i compra de vots...

El senyor Royo Villanova ha dit que no vol tenir tractes amb catalans.

Ja ens entendrem. Justament els catalans no volem tenir tractes amb ell.

Heus ací una insospitada coincidència.

El pallasso cursi Garcia Sanchiz ha volgut ofendre el digníssim general Batet.

No ha pogut. No té prou talla el grotesc «charlista»...

Royo Villanova ha dit que no vol morir sense veure els catalans tornar l'Estatut a Madrid.

Es l'única manera de què Royo Villanova consegueixi la immortalitat.

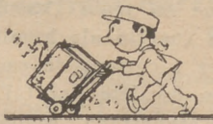

Als d'«Acción Popular» no els interessa la forma de govern.

El senyor Cambó ja comença a pensar que la Lliga va precipitar-se en acatar (?) la República.

Uns catalans (!) s'han adreçat a Royo Villanova felicitant-lo seriosament. Es una llàstima que els noms d'aquests patriotes restin en el misteri... Ens agradaria publicar-los amb lletres grosses...

Es fa córrer que U. D. C. comptarà, aviat, amb un afiliat més.

Es tracta d'un personatge completament negatiu, especialitzat en desfetes...

Ja riurem.

En el banquet donat a Royo Villanova, a Madrid, l'orquestrina va tocar música espanyola «sin excluir, naturalmente, la sardana».

Respirem. Teníem una por que l'haguessin exclòida!

Els co-prínceps d'Andorra han prohibit tota mena de reunions d'obrers en el seu territori.

Això segurament és per a ensenyar al futur govern dretista d'Espanya el procediment a seguir!

Marcel·lí Domingo s'ha quedat sense acta. Mentre aquest vell republicà i lluitador incansable — diferències de matís de banda — es queda sense lloc al Parlament, són a centenars les nul·litats que tenen acta. Serà cert que Espanya no té remei?

Es va inventar el verb «possibilitar». I des de fa un quan de temps, se'n ve fent un gran ús.

Però, mentrestant, la República cada dia es veu menys «possibilitada».

El senyor Lerroux, decidit a governar, no repararà en presidir un govern d'agraris, «sempre que siguin fidels al règim». El senyor Lerroux és un model de candor i d'innocència.

Els agraris es proposen observar la vella tàctica de la Lliga. No voler el govern i governar. El senyor Cambó pot sentir-se joiós d'haver fet escola.

La Lliga, pel que es veu, se n'ha donat vergonya de fer figurar en la seva candidatura, com a cosa pròpia, el senyor Ayats.

I li ha enganxat l'etiqueta de «independent» sota la qual acostumen a amagar-se les filiacions inconfessables...

Però com que tots ens coneixem, aquest pudor (?) de la Lliga ha resultat del tot inútil.

Els que manen a l'Asil de Mataró obligaren els pobres vellets recollits a anar a votar la Lliga.

Menys mal que els hi portaren en auto!

Són així els catòlics de Mataró.

I els de tot arreu.

El comte de Guadalorce, l'home dels grans negocis de la Dictadura, ha estat elegit diputat. Va també al Parlament el disbauxador Calvo Sotelo. No hi mancarà el contrabandista March. Hi serà l'exportador de capitals Jaume Oriol. Hi va Goicoechea, molt conegut a l'Audiència de Madrid. També hi veurem el senyor Alba, de trista recordança.

Quina minoria mus caracteritzada podien constituir!

CORRESPONDENCIA

Tomàs E. T.: Ho publicarem quan ens vagui.—*Olegari*: Psh! No es farà pas ric escrivint aquests versos.—*J. L.*: Molt acceptable. Vostè promet.—*J. J.*: Maco!—*Nobert*: Ens hi pensarem. Però no es faci

il·lusions.—*Oca*: Oh! Ca!—*Francesc*: Es massa tràgic. No l'hi sembla?—*Emilia*: Ho sentim, senyoreta. Però ens ha arribat un xic tard.—*Sidro*: No pot anar ni amb rodes.—*O. R.*: Va.—*Amèlia*: Pel «Patufet», de primera.—*L. P. S. T.*: Es força interessant. Però... quina ortografia!—*Florenci*: Posi's tranquil.—*Rac i Ric*: Acceptat.—*L. M.*: Mirarem de posar-hi mitges soles.—*X. T.*: No.—*Omtol*: Es impubliable.—*Andreu M.*: No, no i no.—*Samuel*: Es fluixet i poc interessant. Un a'tre dia serà.—*Abelló*: Ens n'ocuparem.—*Roca, Sellés, etc.*: Ens n'haurem d'ocupar. Els sobra la raó.—*O. P. L.*: O li han pres el pèl o vol prendre'ns-el a nosaltres.—*Sis federals*: No farem res. Massa personal.—*T. R.*: Anirà. Pot anar enviant.—*B. R. S.*: No recordem haver-ho rebut. Per què no ens dóna més detalls?—*Dos de Reus*: ¿Ja ho saben que el nostre periòdic és d'esquerra?—*Oms*: Es dolent. Pot fer-ho millor. Provi-ho.—*Ignasi*: Es manso. Cal un xic més de picardia.—*Enric*: No és gran cosa, però mirarem d'arreglar-ho.—*Trepat*: Té tota la raó. Però, què vol que hi fem nosaltres?—*Anton*: Ai cove de pet.—*Mou*: Ens hi pensarem. En principi, la idea ens agrada.

Català...

Si ets d'Esquerra... el teu deure és
vetllar per la seguretat de la

República

i de la

Autonomia

L'ofensiva de la Lliga i de totes les dretes aplegades, no les faran tan sols frontollar

si tu, home d'Esquerra, ocupes el lloc que
et pertoca.

—Que me n'hauré de confessar d'haver votat en Companys?
—No, germana, no. No és pas pecat. En Cambó ho havia disposat així...